

СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПАКЕТУ ВНЗ, ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНА ТРАНСФЕРНО- НАКОПИЧУВАЛЬНА СИСТЕМА (ЄКТС) І РОЗВИТОК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Ставицький А.В

План

1. **Європейська кредитно-трансферна система (ECTS) на сучасному етапі**
2. **Результати навчання та компетентності**
3. **Розвиток навчальних програм у контексті освіти, ґрунтованої на дослідженнях**

Європейська кредитно- трансферна система (ECTS) на сучасному етапі

Європейська кредитно- трансферна система (ECTS)

Створена в рамках пілотного проекту, профінансованого Європейською Комісією протягом 1988-1995 років, для підвищення мобільності студентів та взаємного визнання результатів навчання за кордоном.

www.europa.int.eu/comm/education/socrates/ects

Болонський процес та ЄКТС

Мета - перетворення ЄКТС у загальновизнану всеєвропейську систему перезарахування та накопичення кредитів, що є одним із ключових інструментів для створення спільного європейського освітянського простору.

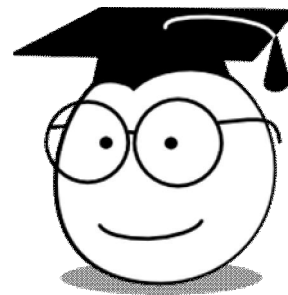

Основні завдання:

- *підтримка мобільності та перезарахування кредитів між різними секторами (університетський – не університетський) на національному та міжнародному рівнях,
- *підтримка процесів перезарахування кредитів між різними навчальними середовищами (дистанційне навчання, самонавчання, робоча практика),
- *вдосконалення прозорості кваліфікацій та рівнів навчання (разом із Додатком до диплому),
- *сприяння доступу на ринок праці.

Призначення кредитів ЄКТС

1. Призначення кредитів освітнім компонентам.
2. Визначення обсягу навчального навантаження в ЄКТС.
3. Кредити ЄКТС та виробнича практика.
4. Моніторинг призначення кредитів.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

* Європейська кредитно-трансферна система

1. Трансфер змісту освіти.
2. Трансфер обсягу навчальної діяльності.
3. Трансфер результатів оцінювання.

* Європейська кредитно-накопичувальна система

1. Накопичування результатів навчання.
2. Накопичування кредитів.

Визначення обсягу навчального навантаження

1. Оцінювання викладачами.
2. Оцінювання студентами (дискусії в групах, індивідуальне опитування).
3. Комбіноване оцінювання викладачами та студентами.
4. Детальний запис фактичного навчального навантаження в щоденниках.
5. Анкетування груп студентів наприкінці семестру (необхідно робити це неодноразово).

Присвоєння кредитів ЄКТС

1. Присвоєння відбувається лише після повного оцінювання.
2. Призначаються всі кредити відповідно до кредитного виміру дисципліни.
3. Можливе присвоєння за навчальний рік більше 60 кредитів:
  - звичайна програма курсу (34 -40 навчальних тижнів) має офіційне навантаження 60 кредитів ECTS на академічний рік;
  - особлива програма другого циклу або так звана програма повного календарного року (тобто 12 місячна програма) може мати максимальне навантаження 75 кредитів (що рівнозначно офіційній програмі від 46 до 50 тижнів);
  - програма другого циклу або магістерська програма з навантаженням 90 кредитів ECTS відповідає тривалості 14-15 місяців навчання (що дорівнює від 54 до 60 навчальних тижнів).

Кредити ЄКТС

- * Кількісний засіб вираження обсягу навчання (навчальної роботи), що ґрунтується на навчальному навантаженні, необхідному для досягнення очікуваних результатів навчання на певному рівні;
- * Одиниця вимірювання обсягу роботи, необхідного середньому студентові для оволодіння визначеними результатами навчання.
- * **Кредити ЄКТС** – це швидше відносне, а не абсолютне мірило навчального навантаження студента; вони визначають, яку частину загального річного навантаження займає дана навчальна дисципліна (модуль).
- * У ЄКТС річне навчальне навантаження (зазвичай від 1500 до 1800 годин) складає 60 кредитів (семестр – 30 кредитів, триместр – 20 кредитів).
- * **1 кредит ЄКТС: 25 - 30 годин навчального навантаження (в Україні – 30-36 годин)**

Приклад додатку до диплому університету м.Глазго (Шотландія)

4.3 Programme details, and the individual grades/marks/credits obtained:

						Strathclyde Credits	ECTS Credits
Personal Credits						260	130
Session 2007-2008 Registered - MSci Chemistry							
Class Code	Class Name	Level	Result	Marks	Strathclyde Credits	ECTS Credits	
13354	BIOLOGICAL CHEMISTRY	3	Pass	74	10	5	
13358	BONDING AND SYMMETRY	3	Pass	85	10	5	
13359	INTERPRETATIVE SPECTROSCOPY	3	Pass	96	10	5	
13360	INORGANIC CHEMISTRY	3	Pass	71	10	5	
13361	PHYSICAL CHEMISTRY	3	Pass	83	10	5	
13362	ANALYTICAL CHEMISTRY	3	Pass	65	10	5	
13363	MOLECULAR MODELLING AND DATA RETRIEVAL	3	Pass		10	5	
13364	TRANSFERABLE SKILLS 3	3	Pass		5	2.5	
13365	PRACTICAL PREPARATIVE CHEMISTRY 1	3	Pass	86	10	5	
13366	PRACTICAL PREPARATIVE CHEMISTRY 2	3	Pass	91	10	5	
13368	PRACTICAL MEDICINAL CHEMISTRY	3	Pass	85	10	5	
13375	ORGANIC CHEMISTRY	3	Pass	98	10	5	
BB102	BIOSCIENCE 1B GENETICS & MOLECULAR BIOLOGY	1	Exempt	69	10	5	
CH304	PRACTICAL PHYSICAL AND APPLIED CHEMISTRY	3	Pass	92	10	5	
GU106	GERMAN 1B	1	Pass	55	30	15	
Credits Awarded for Session 2007-2008						165	82.5
Credit Adjustments							
Total Credits for Session						165	82.5
Session 2008-2009 Registered - MSci Chemistry							
Class Code	Class Name	Level	Result	Marks	Strathclyde Credits	ECTS Credits	
CH428	INDUSTRIAL PLACEMENT	4	Pass	73	90	45	
Credits Awarded for Session 2008-2009						90	45
Credit Adjustments							
Total Credits for Session						90	45

ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄКТС В УКРАЇНІ

1. Відсутність системи та єдиного підходу до підвищення кваліфікації координаторів ЄКТС університетів та факультетів.
2. Нерозуміння нової сутності ЄКТС як системи накопичення кредитів.
3. Термінологічні неузгодженості.
4. Підміна ЄКТС на КМСОНП.
5. Некоректне оцінювання кредитного виміру модулів/дисциплін.
6. Неповні та неякісні інформаційні пакети.

Ключові документи ЄКТС

1. Каталог курсу/Інформаційний пакет.
2. Аплікаційна форма студента (Заява-анкета студента).
3. Академічна угода.
4. Опис навчальних досягнень (Академічна довідка).

Інформаційні пакети

В рамках Бухарестського комюніке було висловлено прагнення до проведення більш узгодженості освітньої політики, особливо в області використання кредитів ECTS, випуску додатків до диплома, підвищення гарантії якості та впровадження кваліфікаційних рамок, включаючи визначення й оцінку результатів навчання. Одним з найважливіших елементів, що дозволяє наблизитися до розв'язання поставлених задач, є створення бази інформаційних пакетів навчальних дисциплін відповідного вузу.

Проблеми з впровадженням в Україні

- 1) Існують розбіжності у розумінні структури та форми інформаційного пакету. В більшості випадків, українські вузи надають у інформаційних пакетах лише інформацію про сам заклад з різним рівнем детальності подання інформації.
- 2) Іноді під інформаційним пакетом розуміється фактично навчальний план підготовки фахівців.
- 3) Деякі вузи впроваджують інтернет-портали для підтримки інформаційних пакетів.

Інформація про навчальну програму

- * Кваліфікація, що присвоюється;
- * Рівень кваліфікації;
- * Спеціальні вимоги до зарахування;
- * Спеціальні положення (умови) про визнання попереднього навчання (формального, неформального, неофіційного);
- * Нормативні вимоги і регуляторні положення;
- * Профіль програми;
- * Ключові результати навчання;
- * Професійні профілі випускників з прикладами;
- * Доступ до подальшого навчання;
- * Діаграма структури курсу в кредитах ЄКТС (60 на навчальний рік);
- * Положення про екзамени, оцінювання і оцінки;
- * Вимоги до випуску (закінчення навчання) (навчального закладу
- * Форма навчання (денна (повна), заочна, вечірня (часткова));
- * Директор програми або відповідна посадова особа.

Опис окремих модулів (навчальних дисциплін)-1

- * Назва модуля;
- * Код модуля;
- * Тип модуля (обов'язковий, факультативний);
- * Рівень модуля (напр. першого, другого, третього циклу; підрівень, якщо необхідно);
- * Рік навчання (якщо необхідно);
- * Семестр/триместр, в яких викладається модуль;
- * Кількість кредитів ЄКТС, що присвоюються;
- * Ім'я лектора (викладача);

Опис окремих модулів (навчальних дисциплін)-2

- * Результати навчання модуля;
- * Спосіб навчання (аудиторне, дистанційне навчання);
- * Необхідні обов'язкові попередні та супутні модулі (пререквізити і кореквізити);
- * Зміст навчальної дисципліни (курсу);
- * Рекомендована література;
- * Запланована навчальна діяльність та методи навчання;
- * Методи і критерії оцінювання ;
- * Мова навчання.

Розробка інформаційного пакету у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка

- * Сайт має бути підготовлений для інтеграції із сайтом університету з посиланням з головної сторінки сайту і функціонувати як окремий елемент у режимі вільного доступу з підтримкою архівних копій минулих років.
- * На сайті мають бути представлені необхідні елементи інформаційного пакету. При виборі структурного підрозділу необхідно виводити інформацію про назву підрозділу, його контакти, характеристику, навчальні плани, список кафедр, список дисциплін.

Розробка інформаційного пакету у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка-2

- * Важливою складовою сайту має бути пошук навчальних дисциплін за різноманітними реквізитами: шифром дисципліни, факультетами/інститутами/підрозділами, кафедрами, викладачами, назвами дисциплін. У результаті пошуку має видаватися список дисциплін/підрозділів, що задовольняють умові користувача. При виборі конкретної дисципліни має видаватися сторінка з даними з бази даних.
- * У системі передбачена можливість завантаження графічних файлів для поля «Діаграми структури програми навчання в кредитах ECTS» з можливістю їх негайного перегляду.

«Положення про шифр дисципліни»

- * уніфікація та впорядкування бази даних дисциплін, що вивчаються в університеті;
- * впровадження єдиної системи підготовки додатків до дипломів європейського зразка;
- * здійснення однозначного пошуку та відбору навчальних дисциплін.

Структура шифру

Номер символу у шифрі	Опис значення	Можливі значення
1	Містить закодований номер структурного підрозділу, в якому викладалася дисципліна.	A-Z
2	Номер курсу та семестру, на якому приймався фінальний іспит/залік з дисципліни	0-F
3-5	Номер дисципліни у наскрізному списку факультету.	001-FFF
6	Тип дисципліни	1-F
7-8	Кількість кредитів, помножена на 2.	1-ZZ
9-10	Останні дві цифри навчального року вивчення дисципліни (обраховується на початок навчального року незалежно від семестру вивчення дисципліни)	10-99

Додаткові функції

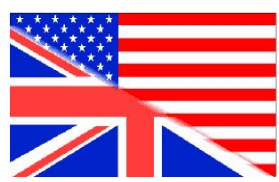
- * «**Архівування**» – створення архіву всіх дисциплін, що викладалися у поточному навчальному році, що унеможливило їх подальше редагування та знищення. Для координатора ECTS доступна функція підтримки списку архівних баз даних.
- * «**Копіювання структури**» – створення копії всіх дисциплін попереднього навчального року (після здійснення функції «Архівування»), які відрізняються від попередніх лише шифром (останні два символи шифру мають відповідати номеру нового поточного року). Після виконання цієї процедури база даних з новими шифрами має бути готова для редагування.

Каталог дисциплін

Київський національний університет ім. Тараса Шевченка

Головна сторінка | Факультети, підрозділи | Про шифри дисциплін | Допомога | Пошук

English

Українська

© Київський національний університет ім. Тараса Шевченка
Created by Alex Shiba

Головна сторінка | Факультети, підрозділи | Про шифри дисциплін | Допомога | Пошук | Ви увійшли як **Ставицький А.В.** | Вийти | Адм

Розміщення: \ Факультети, підрозділи \ Хімічний факультет

Хімічний факультет

Адреса: вул. Володимирська, 62а, Київ-01, 01601
 Телефон: +38 (044) 239-33-58
 Факс: +38 (044) 239-33-58
 Email: dekanat_chemist@univ.kiev.ua,
 Веб-сторінка: www.chem.univ.kiev.ua
 Редагувати

Декан: проф., д. х. н. Воловенко Юліан Михайлович
 Телефон: +38 (044) 234-51-85
 Email: tavalov@univ.kiev.ua
 Факс: +38 (044) 239-33-58
 Редагувати

Заступник декана з навчальної роботи: проф., д. х. н. Запорожець Ольга Антонівна
 Телефон: +38 (044) 239-33-58
 Email: Ozarogozh@ukr.net
 Факс: +38 (044) 239-33-58
 Редагувати

Заступник декана з наукової роботи: проф., д. х. н. Войтенко Зоя Всеволодівна
 Телефон: +38 (044) 239-32-04
 Email: z_voitenko@univ.kiev.ua
 Факс: +38 (044) 239-33-58
 Редагувати

Заступник декана з виховної роботи: доц., к. х. н. Дорошук Володимир Олександрович
 Телефон: +38 (044) 239-33-98
 Email: doroschuk@univ.kiev.ua
 Факс:
 Редагувати

Заступник декана з міжнародних зв'язків: проф., д. х. н. Войтенко Зоя Всеволодівна
 Телефон: +38 (044) 239-33-98

Діаграми
 ОКР "бакалавр" з хімії 2008
 ОКР "спеціаліст" з хімії 2008
 ОКР "магістр" хімії 2008
 ОКР "бакалавр" хімії 2010
 ОКР "бакалавр" хімії 2010
 ОКР "бакалавр" хімії 2010
 Додати

Кафедри
 Кафедра аналітичної хімії
 Кафедра неорганічної хімії
 Кафедра органічної хімії
 Кафедра фізичної хімії
 Кафедра хімії високомолекулярних
 Додати

Список дисциплін

Київський національний університет ім. Тараса Шевченка

Головна сторінка | Факультети, підрозділи | Про шифри дисциплін | Допомога | Пошук | Ви увійшли як **Ставицький А.В.** | Вийти | Адміністрування

Розміщення: \ Факультети, підрозділи \ Економічний факультет \ Кафедра екологічного менеджменту та підприємництва

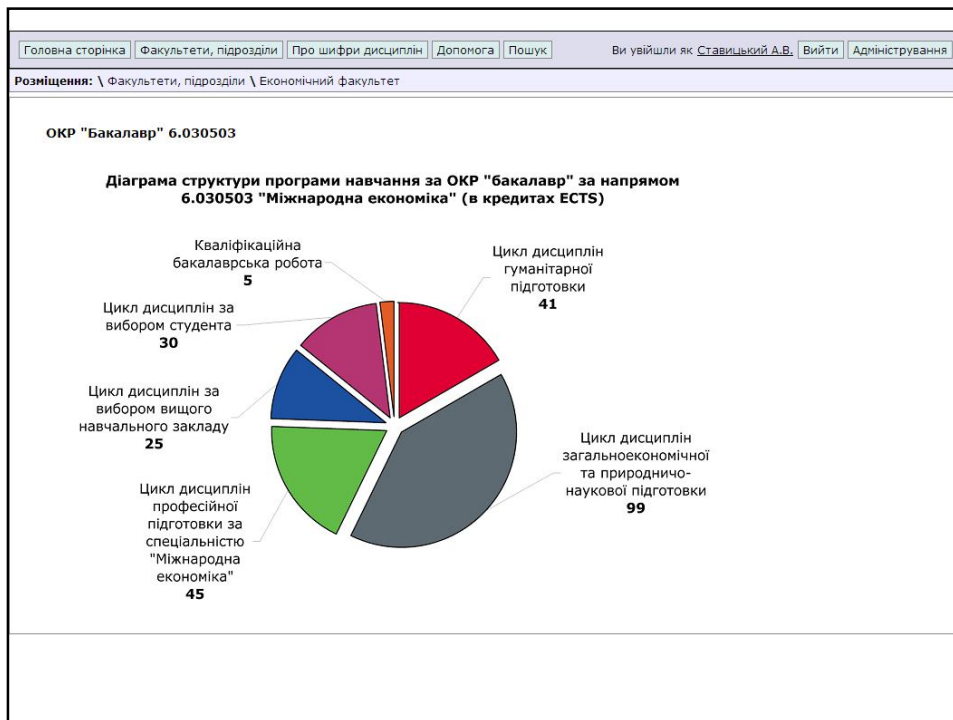
Кафедра екологічного менеджменту та підприємництва

Завідувач кафедри: проф., д. е. н. Купалова Галина Іванівна
 Телефон: +38 (044) 521-33-29
 Email: kafedra_ekm@ukr.net
 Факс: +38 (044) 521-33-29
 Редагувати

Склад кафедри

ПІБ	Посада	Основні напрями наукових досліджень	Дії
Купалова Галина Іванівна, проф., д. е. н.	Завідувач кафедри	Екологічна економіка, політика та освіта	
Вільфрід Нойманн, проф., д. е. н.	Професор	Екологічна економіка та менеджмент	
Гацька Людмила Павлівна, доц., к. е. н.	Доцент	Екологічна економіка та менеджмент	
Сагайдак Юлія Анатоліївна, доц., к. е. н.	Доцент	Екологічне підприємництво, ціноутворення	
Харченко Тетяна Борисівна, -, к. е. н.	Доцент	Конкурентоспроможність підприємств	
Гончаренко Наталія Володимирівна, -, к. е. н.	Асистент	Екологічний облік, аудит, оподаткування	
Матвієнко Тетяна Олександрівна, -, к. е. н.	Асистент	Екологічна економіка, облік, звітність	
Нікітченко Юлія Станіславівна, -, -	Асистент	Інтегрована система управління відходами	
Баласинович Богдан Олександров, -, к. е. н.	Асистент	Ефективна система управління твердими відходами	
Селєзньова Людмила Василівна, -, к. е. н.	Асистент	Екологічна економіка	

Додати

Київський національний університет ім. Тараса Шевченка

Головна сторінка | Факультети, підрозділи | Про шифри дисциплін | Допомога | Пошук | Ви увійшли як [Ставицький А.В.](#) | Вийти | Адміністрування

Розміщення: \ Факультети, підрозділи \ Інститут журналістики \ Список дисциплін

Дисципліни

Фільтер: Шифр Напрямок підготовки \ спеціальність

☒ [J800132012] (06.00030301) Радіоменеджмент	☒ [J200230812] (06.00030302) Іміджологія
☒ [J800350812] (08.03030301) Інновації у видавничій справі	☒ [JA00430c12] (07.03030202) Інтегральна інагологія
☒ [J800510812] (08.03030301) Інтелектуальна власність	☒ [J500630812] (00.00000000) Інформаційна політика
☒ [J800730812] (08.03030201) Інформаційна політика та безпека	☒ [JC00850412] (08.03030301) Інформаційне моделювання
☒ [J700920812] (06.00030302) Інформаційні війни	☒ [JC00a20c12] (08.03030101) Інформаційні процеси у світових комунікаційних системах
☒ [J800b20c12] (08.03030301) Інформаційні процеси у світових комунікаційних системах	☒ [J800c31412] (06.00030302) Історія PR
☒ [J700d31412] (06.03030201) Історія реклами	☒ [J200e31412] (06.00030303) Історія світової видавничої справи
☒ [J600f31412] (06.00030303) Історія української видавничої справи	☒ [J101030812] (06.00030303) Історія української видавничої справи (Видавничий вимір читання)
☒ [J701131412] (06.00030301) Історія української журналістики	☒ [J701230812] (06.00030303) Апарат наукового видання
☒ [JD01361012] (08.03030101) Асистентська практика з відривом від виробництва	☒ [JC01461012] (08.03030101) Асистентська практика з відривом від виробництва
☒ [J801550812] (08.03030201) Бренд-менеджмент	☒ [J801650812] (08.03030202) Бренд-менеджмент
☒ [J101730812] (06.00030302) Брендинг	☒ [J601850c12] (06.00030301) Веб-дизайн та HTML-програмування
☒ [J301920812] (06.00030303) Видання громадсько-політичної тематики	☒ [J801a40412] (08.18010019) Вступ до фаху: основи теорії та практики телебачення
☒ [J301b31012] (06.00030301) Газетно-журнальне виробництво	☒ [J701c32012] (06.00030301) Газетно-журнальний менеджмент
☒ [J301d11812] (06.00030303) Газетно-журнальні видання	☒ [J501e32412] (06.00030301) Газетно-журнальні жанри
☒ [J701f30812] (06.00030303) Графічна інтерпретація інформації	☒ [J602030412] (06.00030303) Дизайн електронних видань

Київський національний університет ім. Тараса Шевченка

Головна сторінка | Факультети, підрозділи | Про шифри дисциплін | Допомога | Пошук | Ви увійшли як Ставицький А.В. | Вийти | Адміністрування

Розміщення: \ Факультети, підрозділи \ Інститут журналістики \ Список дисциплін \ Історія реклами

Шифр	3700d31412
Назва дисципліни	Історія реклами
Лектор	Шмига Ю. І.,
Напрямок підготовки \ спеціальність	06.03030201
№	13
Кредити ECTS	5
Опис	Навчальна дисципліна «Історія реклами» вивчає історико-системний аналіз розвитку реклами в країнах Західної Європи, США, Росії, України в контексті формування державності та трансформації соціально-економічних факторів. Основні тенденції розвитку рекламної діяльності на сучасному етапі: аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду. Мета курсу – дати майбутнім фахівцям систематизоване й емпірично аргументоване уявлення про історичне становлення рекламної діяльності
Тип	Професійна та практична підготовка
Мова	українська
Закінчення	4 курс, 7 семестр
Рік	12

(c) Київський національний університет ім. Тараса Шевченка
Created by Max Shcher

Taras Shevchenko National University of Kyiv

Main page | Faculties, departments | About course codes | Help | Search | You entered as Ставицький А.В. | Logout | Administration

Location: \ Faculties, departments \ Institute of Journalistics \ Course list \ The history of advertising

Code	3700d31412
Course name	The history of advertising
Lector	Shmyha Y.
Course direction \ specialisation	06.03030201
№	13
ECTS credits	5
Description	The course "History of advertising" examines the historical and systematic analysis of advertising in Western Europe, USA, Russia, Ukraine in the context of state and transformation of socio-economic factors. Major trends in advertising today: analysis of foreign and domestic experience. Course objective – give to the future specialists systematic and empirically reasoned understanding of the historical development of advertising in the culture, conditions of its occurrence and the socio-psychological, economic,
Type	Professional and practical preparation
Language	Ukrainian
Final exam	4 course, 7 half-year
Year	12

(c) Taras Shevchenko National University of Kyiv
Created by Max Shcher

Київський національний університет ім. Тараса Шевченка

Головна сторінка | Факультети, підрозділи | Про шифри дисциплін | Допомога | Пошук | Ви увійшли як [Ставицький А.В.](#) | Вийти | Адміністрування

Шукати:

Шукати серед:

☐	Факультетів & відділів
☐	Кафедр
☐	Викладачів \ співробітників
☒	Дисциплін

Дисципліни:

- [E70c921411] **Економетрика** ()
[E70c921411] Econometrics (Econometric modelling is widely used in various economic works. The modern investigation is almost i...)
- [EB20b11011] Прикладна **економетрика** (Курс „Прикладна **економетрика**” є однією з фундаментал...)
[EB20b11011] Applied Econometrics (The course "Applied Econometrics" is one of the fundamental elements of economic education. This cou...)
- [EC17531411] Моделювання мікроекономічних процесів ()
[EC17531411] Modelling of the microeconomic processes (The course "Modelling of the microeconomic processes" deepens and expands subject area and methodolo...)
- [E70c821411] **Економетрика** ()
[E70c821411] Econometrics (Econometric modelling is widely used in various economic works. The modern investigation is almost i...)
- [EB20711011] Прикладна **економетрика** (Курс „Прикладна **економетрика**” є однією з фундаментал...)
[EB20711011] Applied Econometrics (The course "Applied Econometrics" is one of the fundamental elements of economic education. This cou...)
- [EB20811011] Прикладна **економетрика** (Курс „Прикладна **економетрика**” є однією з фундаментал...)
[EB20811011] Applied Econometrics (The course "Applied Econometrics" is one of the fundamental elements of economic education. This cou...)

Проблеми заповнення

1. Недостатня уніфікованість введення інформації представниками різних структурних підрозділів. Для розв'язання цієї проблеми були створені додаткові обов'язкові для заповнення поля бази даних, що змусило вводити інформацію за визначеною формою.
2. Недостатнє володіння певними викладачами англійської мови, що ускладнило своєчасне введення інформації до бази даних двома мовами.

3. Необхідність введення великої кількості однотипних предметів. Дисципліни з однаковою назвою, але які викладаються на різних спеціальностях чи різними викладачами, повинні мати різні шифрами, а й відповідно, вводиться до бази даних окремо.

Результати навчання та компетентності

Проект TUNING

Результати навчання – формулювання того, що повинен знати, розуміти, бути здатним продемонструвати студент після завершення навчання. Можуть відноситися до окремого модуля курсу, або також до періоду навчання (програми першого, другого чи третього циклів). Результати навчання визначають вимоги до присудження кредиту.

Компетентності являють собою динамічне поєднання знань, розуміння, навиків, умінь та здатностей. Розвиток компетентностей є метою навчальних програм. Компетенції формуються в різних навчальних дисциплінах і оцінюються на різних етапах.

Класифікація компетентностей

- * **Спеціальні (фахові)** – є ключовими для здобуття будь-якого ступеню, безпосередньо пов'язані із спеціальними знаннями предметної області, роблять кожну окрему навчальну програму індивідуальною і послідовною.
- * **Загальні** – здобуваються в рамках певної навчальної програми, але зберігають свою вартість для довільної іншої програми, вважаються важливими певними соціальними групами (наприклад, роботодавцями, випускниками); повинні бути збалансовані із спеціальними компетентностями, надають додаткові (часто вирішальні) перспективи для працевлаштування.

Загальні компетентності:

- * **Інструментальні** (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності);
- * **Міжособистісні** (соціальна взаємодія та співпраця);
- * **Системні** (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань).

Ключові інструментальні компетентності

- * Здатність до аналізу і синтезу.
- * Здатність до організації і планування.
- * Базові загальні знання.
- * Засвоєння основ базових знань з професії.
- * Усне і письмове спілкування рідною мовою.
- * Знання другої мови.
- * Елементарні комп'ютерні навички.
- * Навики управління інформацією (уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел).
- * Розв'язання проблем.
- * Прийняття рішень.

Ключові міжособистісні компетентності

- * Здатність до критики та самокритики.
- * Взаємодія (робота в команді).
- * Міжособистісні навички та уміння.
- * Здатність працювати в міждисциплінарній команді.
- * Здатність спілкуватися з експертами з інших галузей.
- * Позитивне ставлення до несхожості та інших культур.
- * Здатність працювати в міжнародному середовищі.
- * Етичні зобов'язання.

Ключові системні компетентності

- * Здатність застосовувати знання на практиці.
- * Дослідницькі навички і уміння.
- * Здатність до навчання.
- * Здатність пристосовуватись до нових ситуацій.
- * Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- * Лідерські якості.
- * Розуміння культури та звичаїв інших країн.
- * Здатність працювати самостійно.
- * Планування і управління проектами.
- * Ініціативність та дух підприємництва.
- * Турбота про якість.
- * Бажання досягти успіху.

Фахові компетентності

В рамках проекту **Tuning** повністю розроблені програми Євробакалаврів та Євромагістрів для 9 предметних областей (subject areas) – Бізнес, Хімія, Науки про землю, Педагогіка, Європейські студії, Математика, Фізика, Історія, Сестринська справа. Ведеться/завершена робота по навчальних програмах третього циклу.

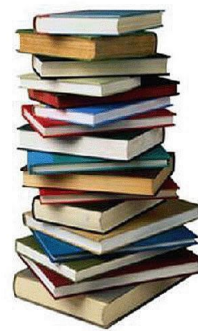
Матеріали (Guidelines and Reference Points for the Design and Delivery of Degree Programmes in...) є доступними на:
<http://www.unideusto.org/tuningeu/subject-areas.html>

Практичні поради

- * Реалістичність можливості оволодіння студентами запланованих результатів навчання.
- * Ступінь деталізації опису результатів навчання.
- * Пропорції результатів навчання в різних категоріях.

Реалістичність можливості оволодіння студентами запланованими результатами навчання

- * Необхідно пам'ятати, що для отримання кваліфікації студент повинен **засвоїти** усі результати навчання;
- * Оцінювання результатів навчання (поріг позитивної оцінки) не повинно базуватися на амбіціях викладачів, а **орієнтуватися на найслабшого студента**, який на їх думку заслуговує присудження кваліфікації;
- * Немає нічого поганого в тому, що заплановані результати навчання є “малоамбітними”;
- * Можливість студентами оволодіти запланованими результатами навчання повинна бути **обґрунтованою**.

Ступінь деталізації опису результатів навчання

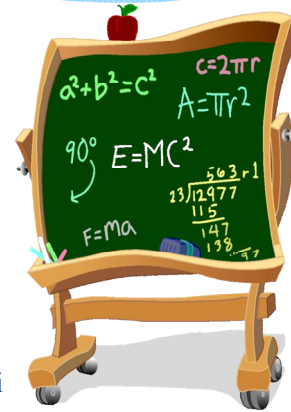
- * Занадто велика деталізація: обмеження свободи викладачів, нечитабельність, занадто велика розмірність документації (матриця);
- * Занадто мала деталізація: робить опис мало конкретним, модулі можуть стати слабо пов'язаними між собою, втрачається цілісність програми,
- * Рекомендована кількість результатів навчання для програми першого циклу – 45-60 позицій.
- * ЄКТС рекомендує не більше 6-8 результатів навчання для кожного модуля (польські рекомендації – 4-8).

Пропорції результатів навчання в різних категоріях

- * Одна із основних цілей реформи змісту навчальних програм – вони повинні стати **“міцно насиченими”** уміннями та суспільними компетентностями (на сьогодні домінують знання).
- * Як взірець рекомендується набір результатів навчання для напряму “Математика”, який містить у програмі першого циклу: 11 РН категорії знання, 36 РН категорії уміння, 7 РН категорії суспільні компетентності; у програмі другого циклу: 14 РН категорії знання, 21 РН категорії уміння, 7 РН категорії суспільні компетентності.

Рекомендації щодо методів та технологій навчання

- * Лекції для великих потоків повинні уступити місце заняттям в малих групах (семінари, проекти), акцент повинен робитися на оволодінні студентами практичних навиків, акцент робиться на проблемно/проектно орієнтоване навчання (*problem/project-based learning*);
- * Використовувати технології навчання, максимально зорієнтовані на інформаційно-комунікаційні технології (*e-learning*);
- * Використовувати наявні в Інтернеті навчальні засоби (*open educational resources*).
- * Необхідно переглянути підходи до оцінювання обсягу роботи викладача: орієнтація на аудиторні години є неадекватною сучасним умовам навчання.

Розвиток навчальних програм у контексті освіти, основаної на дослідженнях

Research-based education

- * Навчання є більшим, ніж сума його частин
- * У «суспільстві знань», знання повинні бути такими, щоб сьогоднішні студенти були в змозі впоратися з викликами майбутнього.
- * Вища освіта повинна готувати студентів для прийняття принципових рішень і суджень не тільки в своїх галузях знань, але і за її межами.
- * Вища освіта не тільки розвиває фахівців, але і відповідальних громадян, на майбутнє.

Ідеї Гумбольдта

- * Розглядати студентів як відповідальних, мотивованих і дисциплінованих.
- * Розглядати студентів як добре підготовлений в гуманістичному сенсі цього слова.
- * Стимулювати забезпечення освіти для студентів з метою розвитку свого розуміння світу, заснованого на принципах і методах наукової думки.
- * Дозволити студентам застосовувати ці методи для кожного завдання, що вони мають вирішити, незалежно від їх відповідної області спеціалізації.

Точки зору студентів

- * На рівні **бакалавра** студенти скаржаться, що навчальні програми більш спеціалізовані, фрагментовані та занадто жорсткі.
- * На рівні **магістра** студенти скаржаться на відсутність гнучкості і відсутність міждисциплінарності.
- * На рівні **PhD** студенти скаржаться фрагментацію курсів, відсутність підтримки і орієнтації.

Точки зору науковців

- * Студенти не мотивовані, вони недисципліновані і не знають про свої обов'язки.
- * Студенти не готові до досліджень ні в їх відповідних областях, ні в гуманістичному сенсі цього слова.
- * Студенти мають утилітарне розуміння освіти і, отже, тільки збирають ECTS.

Точка зору університету (на прикладі університету м. Відень)

- * Лише приблизно одна третина першокурсників склала всі необхідні іспити, третина склала кілька, але не всі необхідні іспити, а одна третина студентів не з'явився для будь-якого з іспитів, необхідних для першого семестру.
- * Серед магістрантів 60% працюють більше 20 годин на тиждень. Вони приходять не підготовленими до занять.
- * Стають вчителями лише приблизно 20% від бажаючих.
- * Близько 40% докторантів активно продовжують свої дослідження і проекти.

Результати аналізу

- * Студенти хочуть свободи, але **не можуть працювати відповідно до очікувань** професорів в плані незалежності, дисципліни та мотивації.
- * Студенти, як правило, **намагаються обійти Болонську систему** і не з готовністю виконують наявні навчальні програми. Вони хочуть **більшої автономії** і вибору.
- * Студенти виступають **за вільний доступ до університетів**, у той час як професура сумнівається, що в умовах необмеженого доступу до навчання можна досягти якісної освіти.

Основна ідея RBE

- * Університет є спільнотою науковців та студентів, які не є клієнтами університету, вони не є споживачами продукту під назвою «знання».
- * Знання визначаються як знання, отримані шляхом спілкування.
- * Під час навчання студенти розуміють логіку академічних міркувань, вони не тільки здобувають навички і компетентності для їх відповідних областей шляхом канонічного навчання, вони також повинні зрозуміти, чому дослідники прийшли до таких висновків, чим ці способи міркування відрізняються від інших.
- * Замість пошуку стажування за межами університету студентам повинна бути надана можливість інтеграції теорії і практики з метою поширення знань і надання допомоги в дослідженнях університету.

Класифікація методів авчання за Healey (2005)

Студенти є учасниками

Акцент на змісті досліджень	На основі наукових консультацій Залучення до дослідницьких дискусій	На основі досліджень Проведення досліджень і розслідувань	Акцент на процесі дослідження та проблемах
	На основі наукового керівництва Навчання про поточні дослідження в цій дисципліні	На основі орієнтації на дослідження Розвиток навичок та техніки дослідження та розслідування	

Студенти є слухачами

Пропозиції (Єреван-2012)

1. Три цикли навчання повинні бути чітко диференційовані за компетентностями та навичкам і / або результатам навчання.
  - * **BA** - навчання, засноване на дослідженні;
  - * **MA** – навчання, зосереджене на дослідженні;
  - * **PhD** - саме дослідження.
2. На інституціональному рівні важливо здійснити структурні зміни, зокрема, пов'язані з розвитком науково-дослідного потенціалу та навчальних програм.
3. Для того щоб подолати проблеми критичної маси для дослідження важливо приймати різні механізми - спільні програми, спільні університетські мережі тощо.

RBE: розвиток навичок

- * Загальні навички включають в себе вирішення проблем, критичне мислення, письмо, говоріння, читання.
- * Студенти, які отримують знання досліджень / дисципліни можуть розширити свої знання у своїй області з літератури, методології та етики для людини.
- * Побудова відносин стає результатом контакту студента з викладачами за межами класної кімнати, наставництво, знайомство з іншими студентами і навички роботи в команді.

Проблеми RBE

- * Інтеграція досліджень в навчальні плани має враховувати обмеження по часу.
- * Є труднощі при порівнянні досвіду одного дослідження з іншим через варіативність дисциплін, студентів та їхніх наставників на факультеті.
- * Дослідження має бути цікавим, розв'язуваним і актуальним.
- * Антипатія від деяких вчених (RBE потребує в якості викладачів активних дослідників).
- * Проведення досліджень не повинно розглядатися як професійний процес, який студенти-бакалаври не можуть собі дозволити. **Хибним має стати уявлення, що дослідження не для всіх**, особливо на початковому університетському рівні.

Приклади RBE

- * Маастрихтський університет (Нідерланди)
- * Університет м. Глазго (Шотландія)
- * Університет Гумбольдта м. Берлін (Німеччина)

Дякую за увагу!

Координатор ECTS Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Член Національної команди експертів із реформування вищої
освіти України

к.е.н., доц. А.В. Ставицький

a.stavytskyy@gmail.com

